

Varga László harkányi polgármester-jelölt úr részére

Tisztelt Varga László!

A Társaság a Szabadságjogokért már évek óta figyeli a választások jogszerűségét és nyújt jogsegélyt a választópolgároknak, illetve -- pártatlan módon -- a jelölteknek és a jelölő szervezeteknek. Ha azt látjuk, hogy sérülhet a választási eljárás jogszerűsége és kapacitásunk is engedi, akkor minden jelöltnak és jelölő szervezetnek ajánlunk jogsegélyt. Az ön e-mail-es kérésére készítettük el a következő állásfoglalást.

I. Előzmények

Érdeklődéssel olvastuk a sajtóban, hogy Harkányban *"[a] voksolásra jogosultak tábora (...) drámaian felduzzadt az elmúlt 14 hónapban. 2018 áprilisában, a parlamenti választáson 3462-en voksolhattak a dél-baranyai városban, az augusztus 23-i adatok szerint viszont 4225-en mehetnek el szavazni. Ez azt jelenti, hogy Harkányban 22 százalékkal több lett a választópolgár tavaly április óta."*

Az e sajtóhírt követő e-mail-es egyeztetésünk keretében javasoltuk, hogy kérje ki a Nemzeti Választási Irodától (továbbiakban: NVI) az arra vonatkozó közérdekű adatot, hogy Harkány településen jelenleg az önkormányzati választásra vonatkozóan a névjegyzékben szereplő választópolgárok közül hány személy magyar állampolgár, hány személy az Európai Unió más tagállamának állampolgára, hány személy menekültként elismert, hány személy bevándoroltként vagy letelepedettként elismert.

Ennek az adatnak azért van az ügyben jelentősége, mert az önkormányzati választáson mind az országgyűlési, mind az európai parlamenti választásnál szélesebb a szavazásra jogosultak köre. Ez pedig magyarázatul szolgálhatna a választópolgárok számában mutatkozó többletre.¹

II. Tények

¹ Alaptörvény XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(2) Az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(3) Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó legyen.

Az NVI honlapján (valasztas.hu) megtalálható közérdekű adatok szerint Harkányban a következőképpen alakult a választásra jogosultak száma:

Választás, év	Választásra jogosultak száma Harkány településen
Önkormányzati választás, 2014	3648 fő
Országgyűlési választás, 2018 (átjelentkezettek nélkül)	3462 fő
Európai parlamenti választás, 2019 (átjelentkezettekkel együtt)	3966 fő
Önkormányzati választás, 2019 (a HVI tájékoztatás szerint 2019.08.09-én)	4212 fő
Önkormányzati választás, 2019 (az NVI tájékoztatás szerint 2019.09.04-én)	4166 fő

Az adatokból látszik, hogy a 2018. évi általános országgyűlési választáson jogosultak a legkevesebben a választásra.

Időközben természetesen választópolgárok költözhetnek a településre vagy költözhetnek el onnan. Az ennek rekonstruálásához szükséges adatok nem állnak a rendelkezésünkre, de beszerezhetőek a polgárok személyi és lakcím nyilvántartásából.

A 2019. évi önkormányzati választáson -- az NVI-től megkapott közérdekű adatok szerint -- a következő jogcímen jogosultak a választópolgárok Harkány településen részt venni a 2019. évi önkormányzati választáson.

Választásra jogosultság	Választásra jogosultak száma Harkány településen
Magyar állampolgár	3882 fő
Európai Uniósi állampolgár	235 fő
Egyéb külföldi (harmadik országbeli bevándorolt, letelepedett, menekült)	49 fő

A 2018. évi általános országgyűlési választáson 3462 fő volt jogosult a választásra Harkány településen. Ők az Alaptörvényből fakadóan csak magyar állampolgárok lehetnek. Egy évvel és öt hónappal később már 3882 magyar állampolgár jogosult az önkormányzati választáson történő részvételre. Azaz, 420 fővel többen jogosultak a választásra.

A 2018. évi európai parlamenti választáson részt venni jogosultak száma 3966 fő volt. Ebből kivonva a 235 főt, akik jelenleg Európai Unió állampolgárként jogosultak az önkormányzati választáson részt venni, 3731 főt kapunk. (Ez a 235 fő -- feltételezve, hogy nem május 26. és szeptember 4-e között létesítettek lakóhelyet Harkányban -- az európai parlamenti választáson is jogosult volt részt venni.) Tehát az európai parlamenti választáson 3731 fő magyar állampolgár vehetett részt Harkányban. Ez 269-el több választópolgár, mint ahányan a 2018. évi Országgyűlési választáson részt vehettek (megjegyezzük, hogy 206 fő volt az európai parlamenti választáson az átjelentkezettek száma, ami azt jelenti, hogy erre a többletre nagyrészt magyarázatot kapunk) és 151 választópolgárral kevesebb annál, mint ahányan magyar állampolgárként részt vehetnek a 2019. évi önkormányzati választáson.

Mindezek alapján jól látszik, hogy a 2018. évi országgyűlési választás (2018. április 8.) és 2019. szeptember 4. között 420-al nőtt Harkány településen a magyar állampolgárságú szavazópolgárok száma. A növekmény nagyobb része az európai parlamenti választás előtti közel egy évben és a kisebb része az azóta eltelt három hónapban mutatkozik. Ha időarányosan vizsgáljuk, akkor viszont az európai parlament választást követően intenzívebb a növekedés üteme. Összességében a választópolgárok számában több, mint 12 százalékos növekedés történt az érintett időszakban.

Ez a növekedés csak még nagyobb lehet, ha azt is figyelembe vesszük, hogy -- a Helyi Választási Iroda által közérdekű adatigényre 2019. augusztus 24-én adott válasz alapján -- 206 fő átjelentkezéssel szavazott Harkányban a 2019. évi európai parlamenti választáson. Tehát valójában a harkányi magyar állampolgár választópolgárok száma a a 2019. évi európai parlamenti választásokon körülbelül kétszáz fővel alacsonyabb volt a táblázatban szereplő adatoknál, hiszen a táblázatban feltüntetett számok tartalmazzák a Harkányba átjelentkezett választópolgárokat is. A 2019. évi önkormányzati választásra vonatkozó számok viszont -- feltételezhetően -- csak jóval kisebb mértékben tartalmazzák átjelentkezett választópolgárokat, hiszen a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 307/A.§ (1) bekezdése szerint az önkormányzati választáson csak az szavazhat átjelentkezéssel, aki a választás kitűzését legalább harminc nappal megelőzően már bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezett az adott településen. Ez minden bizonnyal egy jóval kisebb személyi kör ahhoz képest, hogy a másik két választás esetében bármely választópolgár átjelentkezhet bármely településre.

III. Jogi értékelés

Mivel az önkormányzati választáson több jogcímen is jogosultak a választópolgárok részt venni, így ahhoz, hogy láthassuk, mely választói csoport számában történt változás, szükséges jogcímekre bontani a választópolgárokat. Ezt elvégezve egyértelműen látszik, hogy a magyar állampolgárságú választópolgárok száma több, mint 12 százalékkal nőtt 2018. április 26 és 2019. szeptember 4. között.

Egy ekkora mértékű növekedésnek mindenképpen tükröződnie kellene a település életében is, hiszen a választópolgárok tipikusan választani nem jogosult gyermekeikkel együtt

költöznek be vagy el egy adott településről. A rendelkezésünkre álló beszámolók szerint Harkány város életében nem tükröződik ez a növekedés. (Forgalomnövekedés, iskolába, óvodába járó gyermekek száma, egészségügyi ellátást igénybe vevők száma, stb.) Mindez felveti a gyanút, hogy bizonyos személyek (választópolgárok) úgy hoztak létre lakóhelyet Harkányban, hogy valójában nem élnek ott.

Önmagában a hatályos jogszabályok értelmében a lakóhelyre bejelentkezés és nem ott élés nem minősül bűncselekménynek vagy olyan magatartásnak, amely ellentétes lenne a 2013. évi CXXXVI. törvény szabályaival. Viszont az érintettek száma és -- ebből kikövetkeztethetően -- a lakóhelybejelentések mögötti feltételezhető szervezettség arra enged következtetni, hogy a jelenség mögött anyagi ösztönző lehet. Ez pedig már a büntető törvénykönyv 350. § (1) bekezdés e) f) h) és i) pontjai szerint bűncselekmények elkövetésének előkészületi magatartása lehet.

Az átjelentkezett választópolgárok helyzetét is figyelembe véve. A 400 fő körüli növekmény 2019. május 26. és 2019. szeptember 4-e között történt. Tehát Harkány város választópolgárainak száma e négy hónap alatt emelkedett körülbelül 12%-al. Ez a növekedés egészen kiemelkedőnek értékelhető.

IV. Következtetés

A számok és a logikai következtetések természetesen nem pótolják a büntetőeljárás lefolytatásához szükséges tanúvallomásokat és egyéb bizonyítékokat. Mindazonáltal rámutatnak egy nehezen magyarázható helyzetre, amely felveti a bűncselekmény előkészítésének gyanúját.

A rendelkezésre álló információk alapján csupán arra a következtetésre juthatunk, hogy indokolt lehet a rendőrség nyomozati munkája ahhoz, hogy a Büntető Törvénykönyv érintett fejezete (*A közigazgatás rendje elleni bűncselekmények*) által védett jogi tárgy, a közigazgatás rendje, preventíve biztosításra kerüljön egy bűncselekmény előkészítésének kizárásával.

Budapest, 2019. szeptember 11.

dr. Szabó Attila
koordinátor
TASZ
Választási Jogi Program